

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Informacja
z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Gnieźnie
według stanu na dzień 31.12.2016 r.

Gniezno, czerwiec 2017 rok

I. Wprowadzenie

1.1 Podstawa sporządzenia informacji

Niniejsza informacja została opracowana w celu realizacji „Zasad polityki informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” (wprowadzonych Uchwałą Zarządu Nr 89/2016 z dnia 30.12.2016 r., a zatwierdzonych Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 3/2017 z dnia 26.02.2017 r.) oraz spełnienia wymogów dotyczących ujawnienia informacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanym dalej CRR), stanowiącym podstawę prawną na dzień sporządzenia niniejszej informacji, tj. na 31 grudnia 2016 r.

1.2 Informacje ogólne

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie z siedzibą w Gnieźnie przy ul. Dąbrówki 19, 62-200 Gniezno wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000094874.

Numer identyfikacji podatkowej (NIP): 784-00-41-387. Bank Spółdzielczy w Gnieźnie na dzień 31.12.2016 roku nie posiada podmiotów zależnych.

W 2016 roku Bank Spółdzielczy w Gnieźnie prowadził działalność w ramach jednostek organizacyjnych zlokalizowanych w niżej wymienionych placówkach:

- a) Centrala Banku w Gnieźnie, ul. Dąbrówki 19,
- b) Oddział w Gnieźnie, ul. Dąbrówki 19,
- c) Oddział w Niechanowie, ul. Różana 1,
- d) Oddział w Czerniejewie, ul. 21 Stycznia 2,
- e) Oddział w Mieścisku, ul. Dworcowa 2,
- f) Oddział w Skokach, ul. K. Wielkiego 11,
- g) Oddział w Kiszkwie, ul. Dworcowa 24,
- h) Oddział w Mogilnie, ul. Wł. Jagiełły 14,
- i) Oddział w Kłecku, ul. Dworcowa 14,
- j) Oddział w Mieleszynie, Mieleszyn 35b,
- k) Filia w Poznaniu, ul. Gen. Maczka 14,
- l) Punkt kasowy w Poznaniu, ul. Bonin 8,
- m) Punkt kasowy w Gnieźnie, os. Wł. Łokietka 25 h,
- n) Punkt kasowy w Gnieźnie, ul. Al. Reymonta 9-11,
- o) Punkt kasowy w Gnieźnie, ul. Roosevelta 59,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- p) Punkt kasowy w Gnieźnie, ul. Wrzesińska 28,
- q) Agencja w Gnieźnie, ul. Czarnieckiego 1G,
- r) Agencja w Mieścisku, ul. Janowiecka 280.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

Przedstawione w niniejszej Informacji dane sporządzone zostały wg stanu na dzień 31.12.2016 r. i zawierają m in. informacje dotyczące:

- a) zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- b) funduszy własnych,
- c) aktywów ważonych ryzykiem,
- d) adekwatności kapitałowej,
- e) polityki w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynków finansowych, z częstotliwością roczną, w terminie pokrywającym się z terminem publikacji sprawozdań finansowych. Zebranie Przedstawicieli, na którym zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe odbyło się 8 czerwca 2017 roku. Zaprezentowane dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności ze „Sprawozdania Finansowego Banku Spółdzielczego w Gnieźnie za 2016 rok”.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art.435)

2.1 Strategia i procesy zarządzania ryzykiem (art. 435.1.a)

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposoby ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”. Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- a) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem;
- b) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
- c) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku;
- d) cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku;
- e) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka – apetyt na ryzyko;
- f) organizację systemu informacji zarządczej.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka

oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. W celu przeprowadzania powyższych procesów, realizowane są zadania związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem Banku należy:

- a) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- b) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- c) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- a) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem,
- b) identyfikacja, pomiar i monitorowanie,
- c) system limitów ograniczania ryzyka,
- d) system informacji zarządczej,
- e) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Ryzykiem, które Bank uznaje za istotne są te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego, oraz rodzaje ryzyka wymienione w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CED IV) stosując kryterium ilościowe.

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd Banku wewnętrzne procedury, które określają sposób identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa, przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych. Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do odpowiednich komórek organizacyjnych Banku, celem ewentualnego uaktualnienia stosownych procedur.

W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, strategiczne cele dla Banku zatwierdza Rada Nadzorcza. Do ryzyka istotnego w 2016 roku Bank zaliczał:

1) Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne Banku w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- a) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela ekspozycji kredytowych, w tym portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- b) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiającego podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- c) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 2,0%;
- d) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 50%;
- e) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- b) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności poprzez weryfikację ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, a także poprzez ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- c) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 20% funduszy własnych Banku;
- d) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym.

2) Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- a) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- b) racjonalizację kosztów;
- c) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- d) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- e) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- a) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- b) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- c) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- d) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- e) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- f) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko walutowe w ramach ryzyka rynkowego

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- a) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- b) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- c) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 0,5% funduszy własnych Banku;
- b) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym, polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- c) utrzymywanie relatywnie wysokiego poziomu aktywów płynnych w walutach obcych;
- d) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- e) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

4) Ryzyko koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- a) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- b) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) angażowanie się w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- b) ograniczenie kredytowania klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% uznanego kapitału;
- c) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

5) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- b) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji;
- c) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- b) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- c) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami poziomie;
- d) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- e) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;

- f) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- g) dywersyfikację źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów lub dużych depozytów w bazie depozytowej;
- h) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania, głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
- i) identyfikację wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności; w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

6) Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- a) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- b) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- c) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- b) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 1% sumy bilansowej;
- c) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych;
 - oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- d) dążenie do wypracowania jak największych przychodów poza odsetkowych.

7) Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- a) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- b) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- c) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 14,5%;
- d) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 12%;
- e) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 12%;
- f) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 73%, tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 11%;
- g) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 95% funduszy Tier I;
- h) dywersyfikację funduszu udziałowego poprzez posiadanie takiej struktury funduszu udziałowego, aby suma znaczących pakietów udziałów, czyli pakietów przekraczających 2% funduszu udziałowego, nie przekroczyła 50% funduszu udziałowego Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% zysku rocznego netto;
- b) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- c) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych powyżej;
- d) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, z wyjątkiem Banku Zrzeszającego.

8) Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka braku zgodności jest:

- a) efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- b) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- a) dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- b) dążenie i dbałość o wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego;
- c) pozytywny odbiór Banku przez klientów;
- d) przejrzystość działań Banku wobec klientów;
- e) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

2.2. Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym informacje na temat jej uprawnień i statutu, lub innych rozwiązań w tym względzie (art.435. 1.b.)

Podstawowe zadania organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem zostały określone w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie uczestniczą:

Rada Nadzorcza Banku:

1. zatwierdza Strategię działania oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
2. zatwierdza procedury dotyczące procesów:
 - a) wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko;
 - b) szacowania kapitału wewnętrznego;
 - c) planowania i zarządzania kapitałowego;
3. zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
4. zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
5. zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania;
6. zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
7. sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
8. sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
9. zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;

10. sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
11. ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd Banku:

1. odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności, zarządzania i planowania kapitałowego, wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, systemu kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
2. odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
3. odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
4. wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
5. wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
6. zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu/apetytu na ryzyko;
7. odpowiada za utrzymanie wielkości ryzyka w granicach wyznaczonego apetytu/tolerancji;
8. odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
9. zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
10. zapewnia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;

11. uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
12. przekazuje Radzie Nadzorczej okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka występującego w działalności Banku.

Jednostki i komórki organizacyjne:

1. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w Strategii zarządzaniem ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie oraz zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Banku.
2. Komitet kredytowy oraz Komitet ds. bezpieczeństwa informacji realizują zadania opisane w odrębnych regulacjach.
3. Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
4. Wydział ryzyka obejmuje swoim zakresem identyfikowanie, pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka uznanego w Banku za istotne.
5. Wydział sprawozdawczo - księgowy odpowiada m.in. za sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych, zarządzanie nadwyżką środków, zarządzanie bieżącą pozycją walutową.
6. Wydział kredytów i monitoringu lub osoby wykonujące zadania związane z podejmowaniem decyzji, zgodnie z obowiązującymi w Banku kompetencjami kredytowymi, odpowiadają za identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczej transakcji.
7. Wydział depozytów i rozwoju sprzedaży odpowiada za realizację planów sprzedażowych.

2.3 Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka (art. 435.1.c)

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki oraz monitorowanie dopuszczalnego poziomu.

W stosunku do ryzyka uznanego przez Bank za istotne opracowane zostały metody pomiaru oraz system raportowania, opisane szczegółowo w zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego dokonuje funkcjonujący w Centrali Banku Wydział ryzyka, który stosowne raporty przedkłada Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej.

System raportowania

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka występującego w działalności Banku, umożliwia ocenę skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i służy monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku oraz umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu działalności.

Pomiar, monitorowanie i charakter raportów

Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym występującym w działalności Banku. Do rodzajów ryzyka istotnego Bank zalicza:

1) Ryzyko kredytowe

Nadzór nad:

- pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego sprawuje Prezes Zarządu,
- działalnością kredytową (handlową/operacyjną) sprawuje Członek Zarządu nadzorujący pion handlowy.

Jednostki organizacyjne Banku w ramach obowiązującej w Banku struktury organizacyjnej, wykonują zadania związane z pozyskaniem klienta, analizą wniosku kredytowego, wydaniem propozycji decyzji dotyczącej analizowanego kredytu i przekazaniem rekomendacji, zgodnie z obowiązującymi w Banku kompetencjami kredytowymi, odpowiednim osobom celem podjęcia decyzji kredytowej.

Decyzje kredytowe podejmowane są przez:

- 1) dyrektorów Oddziałów, Koordynatora zamiejscowych Punktów kasowych i Filii, Naczelnika Wydziału depozytów i rozwoju sprzedaży, wyznaczonych pracowników w ramach udzielonych im w tym zakresie pełnomocnictw oraz osoby zastępujące ich w trakcie nieobecności w pracy;
- 2) Zarząd;
- 3) Radę Nadzorczą
zgodnie ze schematem podejmowania decyzji i podziału kompetencji.

Monitoring pojedynczej transakcji kredytowej prowadzony jest, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi, przez jednostki organizacyjne Banku oraz Wydział kredytów i monitoringu.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego w zakresie portfela kredytowego dokonuje Wydział ryzyka. Raport obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) w cyklach miesięcznych:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- a) poziom i strukturę podmiotowo-produktową należności normalnych, pod obserwacją oraz zakwalifikowanych do grupy zagrożone, a także ich udział w portfelu kredytowym Banku ogółem;
 - b) dynamikę i strukturę jakościowo-podmiotową należności normalnych, pod obserwacją oraz zakwalifikowanych do grupy zagrożone, a także rezerw celowych;
 - c) poziom oraz dynamikę znaczących, indywidualnie istotnych i dużych zaangażowań;
- 2) w cyklach kwartalnych dodatkowo:
- a) poziom, dynamikę i jakość portfela ekspozycji kredytowych według branż;
 - b) poziom i dynamikę portfela ekspozycji kredytowych według ustanowionych zabezpieczeń;
 - c) poziom i dynamikę ekspozycji kredytowych udzielonych osobom wewnętrznym;
 - d) poziom i dynamikę kredytów przeterminowanych;
 - e) poziom, dynamikę i jakość portfela ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz wskaźnik jego udziału w portfelu ekspozycji kredytowych ogółem;
 - f) poziom, dynamikę i jakość portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz wskaźnik udziału w portfelu ekspozycji kredytowych ogółem;
 - g) poziom i jakość portfela ekspozycji kredytowych 10 podmiotów o najwyższym zaangażowaniu;
 - h) informacje o ekspozycjach kredytowych o indywidualnym sposobie zarządzania;
 - i) wykorzystanie i przestrzeganie obowiązujących limitów;
- 3) w okresach rocznych dodatkowo:
- a) testy warunków skrajnych w terminie do końca I kwartału każdego roku;
 - b) zaangażowanie w ekspozycje kredytowe zabezpieczone na nieruchomościach mieszkalnych, na nieruchomościach komercyjnych oraz w detaliczne ekspozycje kredytowe i poziom swojego udziału w całym sektorze bankowym, na podstawie danych dla całego sektora bankowego publikowanych przez KNF według stanu na koniec roku;
 - c) ocenę działań windykacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem efektywności procesu odzyskiwania należności Banku z ustanowionych zabezpieczeń oraz wielkości kredytów sprzedanych lub przeznaczonych do sprzedaży, a także wielkości kredytów nieodzyskanych.

2) Ryzyko koncentracji

Rozwiązania organizacyjne dotyczące ryzyka kredytowego dotyczą również nadzoru i zarządzania ryzykiem koncentracji. Przygotowywane raporty w tym zakresie dotyczą koncentracji:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- wobec pojedynczego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (miesięcznie);
- w ten sam sektor gospodarczy (kwartalnie) ;
- w ten sam rodzaj zabezpieczenia (kwartalnie);
- wobec osób wewnętrznych (kwartalnie).

3) Ryzyko stopy procentowej

Nadzór nad:

- kształtowaniem pozycji bilansowych wrażliwych na zmianę stóp procentowych sprawuje Członek Zarządu nadzorujący pion handlowy,
- pomiarem i monitorowaniem ryzyka stopy procentowej sprawuje Prezes Zarządu.

Za kształtowanie pozycji bilansowych wrażliwych na zmianę stóp procentowych (przyjmowanie depozytów, udzielanie kredytów) odpowiedzialne są jednostki organizacyjne Banku, natomiast za lokowanie nadwyżki środków na lokatach w Banku Zrzeszającym Wydział sprawozdawczo-księgowy.

Zadania związane z identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem, kontrolowaniem i raportowaniem ryzyka stopy procentowej wykonuje Wydział ryzyka. Zadania te Wydział wykonuje w cyklach miesięcznych. Raport z oceny ryzyka obejmuje w szczególności następujące elementy:

- strukturę aktywów i pasywów według rodzajów stóp referencyjnych;
- wielkość niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp referencyjnych, w poszczególnych przedziałach czasowych;
- informację o poziomie marży odsetkowej Banku oraz spreadu (różnicy pomiędzy oprocentowaniem aktywów i pasywów);
- podstawowe wskaźniki ekonomiczne z zakresu ryzyka stopy procentowej;
- analizę luki przeszacowania obejmującą symulacje zmian wyniku odsetkowego w okresie najbliższego roku;
- informacje o poziomie i stopniu wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie stopy procentowej oraz wartości przekroczeń monitorowanych limitów;
- testy warunków skrajnych;
- wnioski i propozycje rekomendacji, w tym proponowane rozwiązania w przypadku przekroczenia limitów.

4) Ryzyko płynności

Nadzór nad:

- pomiarem i monitorowaniem sprawuje Prezes Zarządu,
- zarządzaniem sprawuje Zastępca Prezesa Zarządu.

Zadania związane z utrzymaniem bieżącej, krótkoterminowej i długoterminowej płynności w Banku wykonuje Wydział sprawozdawczo-księgowy, który odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku, w tym zagospodarowaniem nadwyżek środków oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem, raportowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Wydział ryzyka. Zadania te Wydział ryzyka wykonuje w cyklach miesięcznych. Raport z oceny ryzyka płynności obejmuje w szczególności następujące elementy:

- źródła finansowania działalności Banku;
- alternatywne źródła finansowania;
- kalkulację nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR;
- strukturę i stabilność źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- stopień niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych (dynamiczna luka płynności – kwartalnie);
- wpływ pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- poziom aktywów nieobciążonych;
- analizę wskaźników płynności;
- przepływy pieniężne;
- ryzyko związane z płynnością długoterminową (raport roczny);
- wyniki testów warunków skrajnych (kwartalnie oraz rocznie test badający wpływ zmian parametrów makroekonomicznych na poziom płynności);
- stopień przestrzegania limitów;
- poziom wykonania Planu pozyskania i utrzymania środków uznanych przez Bank za stabilne źródło finansowania (kwartalnie).

5) Ryzyko walutowe

Nadzór nad:

- pomiarem i monitorowaniem ryzyka sprawuje Prezes Zarządu,
- kształtowaniem pozycji bilansowych oraz pozabilansowych wrażliwych na ryzyko walutowe sprawuje Członek Zarządu nadzorujący pion handlowy.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem, raportowaniem i kontrolowaniem ryzyka walutowego w Banku wykonuje Wydział ryzyka. Zadania te Wydział ryzyka wykonuje w cyklach miesięcznych. Raport z oceny ryzyka płynności obejmuje w szczególności następujące elementy:

- stopień realizacji i przestrzegania limitów;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- kształtowanie się poszczególnych kursów walut;
- wielkość dokonywanych transakcji kupna/sprzedaży walut;
- wpływ zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Banku;
- powiązania z innymi rodzajami ryzyka;
- wyniki testów warunków skrajnych;
- wielkość pozycji walutowych;
- analizę wskaźników.

6) Ryzyko operacyjne

Nadzór nad:

- pomiarem i monitorowaniem ryzyka operacyjnego sprawuje Prezes Zarządu.

Za monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego odpowiedzialny jest Wydział ryzyka.

Kierujący poszczególnymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi pełnią tzw. rolę Właścicieli ryzyka i są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w podległych im komórkach i jednostkach, w zakresie wszystkich wykonywanych w nich czynności. Właściciel ryzyka może wyznaczyć swojego zastępcę, który przejmuje jego rolę w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym Banku polega na:

- 1) zapobieganiu zdarzeniom powstającym w bieżącej działalności, w procesach, oraz systemach, przy zastosowaniu mechanizmów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka;
- 2) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczania liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu;
- 3) likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych;
- 4) rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wspomagany programem informatycznym.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego dokonuje Wydział ryzyka w cyklach kwartalnych. Raport obejmuje w szczególności następujące elementy:

- zgromadzone dane o zdarzeniach operacyjnych,
- kluczowe wskaźniki KRI,
- ocenę dziennika WSO,
- ocenę czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową.
- wyniki testów warunków skrajnych.

7) Ryzyko kapitałowe

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego (wewnętrzny wymóg kapitałowy) w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie Bank ocenia, czy regulujący wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka. Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

W procesie monitorowania i raportowania ryzyka kapitałowego uczestniczą:

Wydział ryzyka :

- monitoruje poziom funduszy własnych oraz identyfikuje potrzeby kapitałowe;
- ocenia stopień pokrycia funduszami poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego;
- wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
- ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
- wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka, w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
- opracowuje informację zarządczą z zakresu kapitału wewnętrznego i poziomu współczynników kapitałowych;
- opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego;
- monitoruje poziom adekwatności kapitałowej.

Wydział sprawozdawczo-księgowy:

- gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- sporządza sprawozdania z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych;
- może wnosić propozycje zmian do zasad wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe zasady nie obejmowały.

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływające na poziom generowanego ryzyka. Poziom

adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych oraz mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach kwartalnych. W przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

8) Ryzyko braku zgodności

Za całość koordynacji procesu identyfikacji i zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności jak też za nadzór nad działaniami komórki pełniącej funkcję ds. ryzyka braku zgodności odpowiada Prezes Zarządu Banku. Zadania komórki ds. zgodności sprawuje doradca Prezesa Zarządu.

W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi) lecz również normami, które charakteryzują Bank jako instytucję zaufania publicznego.

Komórka do spraw zgodności dokonuje:

- bieżącej oceny ryzyka braku zgodności, w tym opiniuje regulacje wewnętrzne w Banku, uczestniczy w identyfikacji ryzyka nowych produktów, bada poprawność sporządzenia niestandardowych umów zawieranych przez Bank, identyfikuje sprawy sądowe, w których Bank obciążony jest ryzykiem niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy, dokonuje okresowego przeglądu struktury organizacyjnej Banku oraz projektuje i opracowuje regulacje służące ograniczaniu skutków niezgodności i utraty reputacji w Banku;
- okresowej oceny ryzyka braku zgodności polegającej na określeniu jego poziomu według oceny skuteczności mechanizmów kontrolnych i redukujących, w oparciu o analizę występujących w danym okresie przypadków niezgodności na podstawie:
 - wyników kontroli wewnętrznej (funkcjonalnej),
 - zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego zdefiniowanych jednocześnie jako przypadki braku zgodności,
 - informacji zawartych w rejestrze skarg i reklamacji oraz rejestrze spraw sądowych,
 - zgłoszonych zachowań niezgodnych ze standardami obowiązującymi w Banku,
 - wyników kontroli zewnętrznych przeprowadzanych w Banku w danym okresie,
 - zmian zachodzących w przepisach prawa lub standardach postępowania.

Raporty z ryzyka braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które mają spełnić zarządzanie tym ryzykiem, i zawierają w szczególności: ocenę ryzyka braku

zgodności, w tym informacje o zmianie profilu ryzyka wraz z podsumowaniem wszystkich zdarzeń compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem, rekomendowane środki naprawcze, ocenę skutków rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub w poprzednim raporcie.

2.4 Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczania ryzyka (art. 435.1.d)

W celu ograniczania ryzyka, Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na dywersyfikację ryzyka oraz wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów kontrolnych zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.

W przypadku przekroczenia ustanowionego limitu, raporty zawierają informacje na temat przyczyn przekroczenia, w tym ustalenia czy przekroczenie ma charakter jednorazowy czy jest wynikiem zmian strukturalnych oraz rekomendacje działań umożliwiających utrzymanie ryzyka na bezpiecznym poziomie.

Ponadto w Banku wprowadzone zostały „Zasady ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wiarytelności Banku w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” mające na celu zapewnienie Bankowi zwrotu przysługującej mu w stosunku do klienta wiarytelności, w razie gdyby nie dokonał on spłaty tej wiarytelności w terminie ustalonym w umowie.

2.5 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku (art. 435.1.e)

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi **Załącznik nr 1** do niniejszej Informacji.

2.6 Oświadczenie na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności (art.435.1.f)

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym tolerancję na ryzyko określone przez Radę Nadzorczą Banku stanowi **Załącznik nr 2** do niniejszej Informacji.

2.7 Informacje w zakresie zarządzania

1. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego (art. 435.2.e)

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

W Banku funkcjonuje system bieżącego i okresowego informowania i raportowania o istotnych rodzajach ryzyka, a podstawą monitorowania procesu zarządzania ryzykiem jest formalnie ustawiony system informacji zarządczej:

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
- profilu ryzyka,
- stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych,
- wyników testów warunków skrajnych,
- skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

Zarząd Banku:

a) w cyklach miesięcznych w zakresie:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka stopy procentowej,
- ryzyka płynności,
- ryzyka walutowego,
- ryzyka koncentracji;

b) w cyklach kwartalnych w zakresie:

- ryzyka operacyjnego,
- adekwatności kapitałowej;

c) w cyklach półrocznych w zakresie:

- ryzyka braku zgodności.

Rada Nadzorcza otrzymuje raporty w cyklach kwartalnych i półrocznych w zależności od rodzaju ryzyka.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzone w Banku stanowisko audytu i kontroli wewnętrznej.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku oddzielna procedura.

III. Zakres stosowania wymogów rozporządzenia (CRR art. 436)

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. Fundusze własne (CRR art. 437)

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.

Wysokość funduszy własnych (kapitał uznany) Banku wyliczana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV).

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych elementów funduszy własnych wg stanu na dzień 31.12.2016 r. zawiera poniższa tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota /tys. zł/	odniesienie do CRR
1.	Fundusz udziałowy	360	Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych zaliczanych do CET 1 art. 483 (1) do (3) i art. 484-487 Instrumenty kapitałowe wyemitowane w związku z zastosowaniem zasady praw nabytych w odniesieniu do instrumentów stanowiących pomoc państwa, które spełniają wymogi zakwalifikowania do CET1 określone w art. 484-487
2.	Kapitał rezerwy (fundusz zasobowy i rezerwy)	39 164	art. 29 ust. 1
3.	Fundusz ogólnego ryzyka	1 000	art. 26 ust. 1 lit. f)
4.	Fundusz z aktualizacji wyceny	140	Pozycje wykazywane jako skumulowane inne całkowite dochody art. 468
5.	Wartości niematerialne i prawne	-117	art. 36 ust. 1 lit. b)
Tier I		40 547	
6.	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (rezerwa na ryzyko ogólne)	1 625	art.. 62 lit. c)
Tier II		1 625	
FUNDUSZE WŁASNE		42 172	

- Kapitał rezerwy składa się z funduszu zasobowego i rezerwowego; w 2016 roku nastąpiło zwiększenie funduszu zasobowego ogółem o kwotę 1 960 tys. zł z podziału nadwyżki bilansowej za 2015 rok. Zmniejszenie funduszu w 2016 r. nie wystąpiło.
- Postawę obliczania funduszu udziałowego stanowi kwota opłaconych udziałów wg stanu na 31.12.2011 r. pomniejszona o wszelkie wypłaty, które miały miejsce w latach 2012-2016, zamortyzowana o 10% w roku 2016.
- Rezerwa na ryzyko ogólne kształtowała się bez zmian.

Ujawnienia dotyczące instrumentów kapitałowych:

L. p	emitent	
1	unikatowy identyfikator (np. Cusip, Isin lub identyfikator	nie dotyczy

	bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	
2	prawo lub prawa właściwe którym podlega instrument	nie dotyczy
3	ujmowanie w kapitale regulacyjnym	nie dotyczy
4	zasady przejściowe określone w rozporządzeniu crr	nie dotyczy
5	zasady określone w rozporządzeniu crr obowiązujące po okresie przejściowym	nie dotyczy
6	kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	nie dotyczy
7	rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	nie dotyczy
8	kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	nie dotyczy
9	wartość nominalna instrumentu	nie dotyczy
9a	cena emisyjna	nie dotyczy
9b	cena wykupu	
10	klasyfikacja księgową	nie dotyczy
11	pierwotna data emisji	nie dotyczy
12	wieczyste czy terminowe	nie dotyczy
13	pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy
14	opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy
15	termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy
16	kolejne terminy wykupu jeżeli dotyczy	nie dotyczy
	kupony/dywidendy	nie dotyczy
17	stała lub zmienna dywidenda/stały lub zmienny kupon	nie dotyczy
18	kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy
19	istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie dotyczy
20a	w pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	nie dotyczy
20b	w pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	nie dotyczy
21	istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie dotyczy
22	nieskumulowane czy skumulowane	nie dotyczy
23	zamienne czy niezamienne	nie dotyczy
24	jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia powodujące	nie dotyczy

	zamianę	
25	jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy
26	jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy
27	jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa cz opcjonalna	nie dotyczy
28	jeżeli zamienne należy określić rodzaj instrumentu na który można dokonać zamiany	nie dotyczy
29	jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy
30	odpisy obniżające wartość	nie dotyczy
31	w przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy
32	w przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy
33	w przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy
34	w przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy
35	pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy
36	niezgodne cechy przejściowe	nie dotyczy
37	jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy

V. Wymogi kapitałowe (CRR art.438)

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- metodę podstawowego wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego,
- metodę de minimis w zakresie ryzyka walutowego.

Bank stosuje współczynnik wsparcia, o którym mowa w § 501 Rozporządzenia CRR. Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego lub średniego przedsiębiorcy (MŚP), zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach (z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania), Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonych ryzykiem, po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec MŚP dla każdej klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota /tys. zł/
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych	7 063
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	489
4.	Ekspozycje wobec instytucji	0
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	4 101
6.	Ekspozycje detaliczne	20 767
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	122 502
8.	Ekspozycje, których dotyczy nie wykonanie zobowiązania	406
9.	Ekspozycje kapitałowe	3 039
10.	Pozostałe	4 342
RAZEM		162 709

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne. Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (z wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt. 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt. 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnego kosztu lub utraconego przychodu Bank wyznacza (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
 - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizowane są Zasady szacowania kapitału wewnętrznego;
 - b) poziom łącznego współczynnika kapitałowego;
 - c) plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym na poszczególne rodzaje ryzyka (z wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt. 4.
- 6) akceptowalny poziom ryzyka ustalono na poziomie 4%.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	Alokacja kapitału regulacyjnego	Alokacja dodatkowego wymogu kapitałowego
Ryzyko kredytowe	12 412	465
Ryzyko rynkowe	-	-
Ryzyko operacyjne	2 171	-
Pozostałe wymogi	-	-
Ryzyko koncentracji zaangażowań	-	650
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	-	2 477
Ryzyko płynności	-	-
Ryzyko kapitałowe	-	-
Kapitał regulacyjny	14 583	
Kapitał wewnętrzny	18 175	
Łączny współczynnik kapitałowy /%/	22,21	
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy /%/	18,56	

Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” oraz „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

Najistotniejszym elementem całkowitego wymogu kapitałowego pozostaje wymóg z tytułu ryzyka kredytowego.

VI. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439)

Bank nie ogłasza informacji w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta, ponieważ w Banku nie występowały instrumenty pochodne oraz transakcje z przeznaczeniem odkupu w rozumieniu art. CRR.

VII. Bufory kapitałowe (CRR art. 440)

Tabela poniżej przedstawia ujawnienia w zakresie bufora antycyklicznego wg. stanu na dzień 31.12.2016 r.

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1.	łączna kwota ekspozycji na ryzyko	189 841 tys. zł
2.	specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0%
3.	wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0

VIII. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)

Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości (CRR art. 442 a)

Ekspozycje przeterminowane – ekspozycja, której przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza 500 zł. w przypadku klasy ekspozycji detalicznych

oraz 3 000 zł. w przypadku pozostałych klas ekspozycji, zgodnie z podejściem określonym w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków ((Dz.U. Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.).

Rozróżniamy następujące rodzaje należności zagrożonych:

1) w odniesieniu do ekspozycji kredytowych innych niż detaliczne:

a) ekspozycje kredytowe „poniżej standardu” – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 3 miesiące i nie przekracza 6 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno – finansowa może stanowić zagrożenie terminowej spłaty ekspozycji;

b) ekspozycje kredytowe „wątpliwe” – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy i nie przekracza 12 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa ulega znacznemu pogorszeniu, a zwłaszcza gdy ponoszone straty w sposób istotny naruszają ich kapitały (aktywa netto);

c) ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:

- ekspozycje kredytowe, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 12 miesięcy,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których sytuacja ekonomiczno-finansowa pogorszyła się w sposób nieodwracalnie uniemożliwiający spłacenie długu,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, w stosunku do których ogłoszono upadłość lub w stosunku do których nastąpiło otwarcie likwidacji z wyjątkiem, gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony;

2) w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych:

a) ekspozycje kredytowe „normalne” – obejmujące ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy,

b) ekspozycje kredytowe „stracone” – obejmujące:

- ekspozycje, w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 6 miesięcy,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, przeciwko którym Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.

Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego (CRR art. 442b)

Dla potrzeb wyliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwej” lub „straconej”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. (wraz z późniejszymi zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w „Zasadach klasyfikacji należności i tworzenia rezerw na ryzyko Banku Spółdzielczego w Gnieźnie”, stanowiące załącznik do „Polityki rachunkowości w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie.”

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji (CRR art. 442 c)

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) wg stanu na dzień 31.12.2016 r., bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotę za okres od 31.12.2015 r. do 31.12.2016 r. w podziale na klasy przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji na dzień 31.12.2016 r. /tys. zł/	Średnia wartość w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. /tys. zł/
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	2 329	3 507
2.	Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	35 312	27 525
3.	Ekspozycje organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	1 074	615
4.	Ekspozycje wobec instytucji	235 056	222 244
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	4 442	3 950
6.	Ekspozycje detaliczne	32 407	30 595
7.	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	191 929	191 539
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	281	535
9.	Ekspozycje kapitałowe	3 038	2 976
10.	Inne ekspozycje	11 802	12 298
RAZEM		517 670	495 784

Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach.

Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta w rozbiciu na kategorie należności wg stanu na dzień 31.12.2016 r. została zaprezentowana w poniższych tabelach:

a) struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość / tys. zł/
1.	Banki	235 842
	Należności normalne	235 842
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	712
	Należności normalne	712
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		236 554

b) struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego:

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość /tys. zł/
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0
	Należności normalne	0
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	0
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	23 740
	Należności normalne	22 619
	Należności pod obserwacją	0
	Należności zagrożone	1 121
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	14 916
	Należności normalne	12 427
	Należności pod obserwacją	634
	Należności zagrożone	1 855
4.	Osoby prywatne	80 795
	Należności normalne	79 101
	Należności pod obserwacją	183
	Należności zagrożone	1 511
5.	Rolnicy indywidualni	101 567
	Należności normalne	98 714
	Należności pod obserwacją	1 761
	Należności zagrożone	1 092
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	540
	Należności normalne	540
	Należności pod obserwacją	0

Należności zagrożone	0
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym	221 558

c) struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego:

Wyszczególnienie	Wartość /tys. zł/
Należności normalne	35 305
Należności pod obserwacją	0
Należności zagrożone	1 148
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	36 453

Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach wg. stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość / tys. zł /
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	114 529
2.	Przetwórstwo przemysłowe	6 342
3.	Budownictwo	9 417
4.	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	15 643
5.	Transport i gospodarka magazynowa	5 520
6.	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 972
7.	Administracja publiczna i obrona narodowa	35 319
8.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6 364
9.	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 554
10.	Górnictwo i wydobywanie	162
11.	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 710
12.	Pozostała działalność	48
13.	Dostawa wody ,gospodarowanie ściekami i odpadami	367
Razem zaangażowanie branżowe		198 947

Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorię ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (art. 442 f)

Strukturę ekspozycji wg. okresów zapadalności w wartości nominalnej w podziale na klasy należności wg stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela

L.p.	Klasy należności	Bez określonego terminu	Do roku	1 - 2 lat	1 - 5 lat	5 - 10 lat	10 - 20 lat	pow. 20 lat
1.	Kasa	7 460	0	0	0	0	0	0
2.	Należności od sektora finansowego	34 345	203 228	0	0	0	0	0
-	pozostałe monetarne instytucje finansowe	34 345	202 516	0	0	0	0	0
-	pozostałe instytucje finansowe	0	712	0	0	0	0	0

3	Należności od sektora niefinansowego	3 423	49 177	26 244	54 717	46 947	31 125	9 927
-	gospodarstwa domowe	2 971	39 634	23 493	48 373	44 640	29 657	8 510
-	przedsiębiorstwa	452	9 432	2 645	6 059	2 268	1 468	1 417
-	instytucje niekomercyjne	0	111	106	285	39	0	0
4	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	0	7 701	7 891	12 761	6 321	1 780	0
RAZEM		45 228	260 106	34 135	67 478	53 268	32 905	9 927

Strukturę należności z rozpoznaną utratą wartości w wartości bilansowej brutto wg stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Ekspozycje	Wartość (tys. zł)
1.	Należności normalne	484 822
	Kredyty nieprzeterminowane	477 845
	Kredyty przeterminowane	6 977
	Rezerwy celowe	1 563
2.	Należności pod obserwacją	2 562
	Kredyty nieprzeterminowane	2 514
	Kredyty przeterminowane	48
	Rezerwy celowe	39
3.	Należności zagrożone	7 673
	Kredyty nieprzeterminowane	2 288
	Kredyty przeterminowane	5 385
	Rezerwy celowe	4 176

Uzgodnienia zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe dla ekspozycji o utraconej wartości

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% - w przypadku kategorii „stracone”.

Stan rezerw celowych na początek i koniec roku obrotowego 2016 r. oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł):

Kategorie należności	Stan na 01.01.2016	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2016	Wymagany poziom rezerw na 31.12.2016
Należności normalne	1 414	302	0	153	1 563	219
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
- sektor niefinansowy	1 414	302	0	153	1 563	219
- sektor budżetowy	0	0	0	0	0	0
Należności pod obserwacją	32	47	0	40	39	39
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
- sektor niefinansowy	32	47	0	40	39	39
- sektor budżetowy	0	0	0	0	0	0
Należności poniżej standardu	182	599	0	204	577	577
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
- sektor niefinansowy	182	348	0	182	348	348
- sektor budżetowy	0	251	0	22	229	229
Należności wątpliwe	285	0	0	104	181	181
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
-sektor niefinansowy	285	0	0	104	181	181
- sektor budżetowy	0	0	0	0	0	0
Należności stracone	2 255	2 986	0	1 822	3 419	3 419
- sektor finansowy	0	0	0	0	0	0
- sektor niefinansowy	2 255	2 986	0	1 822	3 419	3 419
- sektor budżetowy	0	0	0	0	0	0

IX. Korzystanie z ECAI – zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (CRR art. 444)

Bank w roku 2016 nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej.

X. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (CRR art. 445)

W 2016 r. w zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe w całym 2016 roku nie wystąpił.

Wymóg kapitałowy wyznaczony na ryzyko rynkowe, zgodnie z art.92 ust.3 lit. b) CRR nie dotyczy Banku.

XI. Ryzyko operacyjne (CRR art. 446)

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Ryzyko operacyjne to ryzyko poniesienia przez Bank strat, wynikających z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów informatycznych lub zdarzeń zewnętrznych.

Bank obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Klasyfikacja zdarzeń operacyjnych służy identyfikacji przyczyn powstawania tych zdarzeń, pomiarowi ryzyka operacyjnego oraz wykorzystania narzędzi statystycznych.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego zgodnie z rekomendacją M KNF obejmuje 7 kategorii.

Proces ewidencji zdarzeń ryzyka operacyjnego realizowany jest za pomocą programu informatycznego, wspomagającego zarządzanie ryzykiem operacyjnym, który umożliwia rejestrację, pomiar, analizę i monitorowanie ryzyka.

W 2016 r. zarejestrowano łącznie 764 zdarzenia ryzyka operacyjnego, jednakże żadne z nich nie skutkowało stratą zrealizowaną. Limit kapitału na ryzyko operacyjne nie został przekroczony. Zdarzenia z kategorii 7 stanowią 93,0% ogółu zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego i dotyczą głównie: błędnych księgowania, przekroczeń pogotowia kasowego, awarii bankomatów oraz dostaw energii.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2016 r.:

L.p.	Podział wg kategorii	Razem	Straty (tys. zł)
1	Oszustwa wewnętrzne	0	0
2	Oszustwa zewnętrzne	0	0
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	2	0
4	Klienci, produkty i praktyka biznesowa	20	0
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	0	0
6	Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	31	0
7	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	711	0
Razem		764	0

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego, w Banku podejmowane są działania polegające między innymi na:

- wdrożeniu regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom Banku produkty,
- wydawaniu rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- stosowanie innych mechanizmów kontrolnych.

W 2016 roku nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

XII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnione w portfelu handlowym (CRR art. 447)

Zróznicowanie między ekspozycjami pod względem ich celów, w tym w zakresie zysków kapitałowych oraz celów strategicznych, a także przegląd stosowanych technik rachunkowości oraz metod wyceny, w tym zasadnicze założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz wszystkie znaczące zmiany tych praktyk (CRR art. 447a).

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) wg stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe – (w tys. zł)	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię- (w tys. zł)
1.	Akcje SGB S.A. w Poznaniu	0	2 200
RAZEM		0	2 200

W portfelu Banku na dzień 31.12.2016 roku znajduje się 22.000 akcji Banku Zrzeszającego SGB – Banku S.A. w Poznaniu w kwocie 2 200 tys. zł, o wartości nominalnej 100 zł za sztukę.

Bank posiada 2 635 udziałów (50 zł za jeden udział) w firmie PartNet sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, która jest strategicznym udziałowcem firmy SoftNet sp. z o.o. (będącej dostawcą systemów informatycznych dla banków spółdzielczych) o wartości 131 750 zł. Z racji współpracy w zakresie ubezpieczeń: 800 udziałów (2 zł. za sztukę) w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych „Concordia” w wysokości 1 600 zł oraz 50 udziałów (5 zł. Za sztukę) w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych - Macif, w wysokości 250 zł.

Od dnia 31.03.2016 r. Bank jest Członkiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB i posiada 1 udział o wartości nominalnej 1 000 zł.

Na dzień 31.12.2016 r. Bank posiada 700 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych SGB – Bank S.A. serii D z dnia 09 października 2013 r. o numerach od 23901 do 24600 wyemitowanych przez SGB – Bank S.A. w dniu 13 października 2013 roku o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy. Wartość BPW wraz z naliczonymi odsetkami na 31.12.2016 r. wynosi 703 862,27 zł. Zasady naliczania i wypłaty odsetek od BPW określone zostały w prospekcie emisyjnym SGB- Bank S.A.

Zgodnie z przyjętą w Banku Polityką rachunkowości wyceny aktywów i pasywów na dzień bilansowy dokonuje się według zasad określonych w ustawie, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, przepisów rachunkowości zabezpieczeń oraz następujących zasad:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- kredyty i pożyczki oraz inne należności Banku, które nie zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych; naliczone odsetki ujmuje się w przychodach z tytułu odsetek; należne dywidendy ujmuje się w przychodach z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych, o zmiennej kwocie dochodu; w przypadku, w którym nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych, Bank ujmuje skumulowane straty ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny jako koszty finansowe z tytułu odpisów aktualizujących;
- akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych, wycenia się metodą praw własności, natomiast pozostałe udziały mniejszościowe wycenia się według ceny nabycia pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- aktywa przejęte za długi wycenia się według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych; w przypadku gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy;
- zobowiązania finansowe, które nie zostały zakwalifikowane do aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- rezerwy wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości,
- kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa wycenia się w wartości nominalnej.

XIII. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR art. 448)

Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej (art. 448 a)

Ryzyko stopy procentowej jest definiowane przez Bank, jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz na kształtowanie się poziomu funduszy własnych banku, w ramach którego Bank wyróżnia następujące kategorie:

- 1) ryzyko przeszacowania,
- 2) ryzyko bazowe,
- 3) ryzyko opcji klienta,
- 4) ryzyko krzywej dochodowości.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej odbywa się z częstotliwością miesięczną, dla wszystkich walut, przy wykorzystaniu następujących metod:

- analizy luki przeszacowania stopy procentowej,
- symulacji zmian wyniku odsetkowego,
- analizy zmian wartości ekonomicznej banku,
- analizy podstawowych wskaźników ekonomicznych związanych z oceną ryzyka stopy procentowej.

W zakresie przyszłych wcześniejszych spłat większości produktów kredytowych oraz w przypadku wcześniejszego wycofania depozytów przez Klientów Bank nie stosuje sankcji w postaci dodatkowych opłat lub prowizji. W takich przypadkach Klient otrzymuje niższe odsetki lub nie otrzymuje ich wcale.

Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo Banku do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych (art. 448 b)

Testy warunków skrajnych przeprowadzane są w związku z dokonywaną oceną potencjalnego wpływu na sytuację finansową Banku dużych zmian parametrów rynkowych lub zmian w profilu ryzyka Banku. Stanowią one narzędzie diagnostyczne oceniające stabilność przychodów Banku w sytuacjach niekorzystnych.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej obejmujący łącznie trzy aspekty badania sytuacji szokowej, tj. w zakresie:

- wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wynik finansowy;
- wysokiego wzrostu wykorzystywania przez klientów opcji i jego wpływu na wynik finansowy;
- wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wartość zaktualizowaną kapitału.

W przypadku spadku stóp o 200 punktów bazowych wynik odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy zmniejszy się o 4.164 tys. zł, natomiast przy założeniu, że stopy procentowe wzrosną o 200 p. b. wynik odsetkowy wzrośnie o 325 tys. zł.

Na dzień 31.12.2016 r. wrażliwość wartości ekonomicznej Banku wynikająca ze wzrostu stóp procentowych o 200 p.b. wynosi - 166 tys. zł, co stanowi 0,4% funduszy własnych, natomiast przy spadku stóp o 200 p .b. wynosi + 161 tys. zł, co stanowi 0,4% funduszy własnych.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej, które na 31 grudnia 2016 roku było ryzykiem istotnym. Utworzony kapitał wewnętrzny wynosił 2 477 tys. zł.

XIV. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR art. 449)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XV. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR art. 450)

1. Wprowadzenie

Na podstawie § 27 uchwały Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku (Dz. Urz. KNF Nr 11 poz. 42), w Banku obowiązuje polityka zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze, która została zmodyfikowana na mocy uchwały Nr 15/2013 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Gnieźnie z dnia 16 lipca 2013 r. i uchwały Nr 26/2014 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Gnieźnie z dnia 28 listopada 2014 r.

2. Założenia i cele polityki

Polityka służy przede wszystkim wspieraniu prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcaniu do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza akceptowany przez Radę Nadzorczą ogólny poziom ryzyka Banku, a także wspieraniu realizacji strategii działalności oraz ograniczaniu konfliktu interesów. Polityka obejmuje następujące założenia:

- 1) w Banku przyjęto kryterium „istotnego wpływu na profil ryzyka” jako 2% funduszy własnych,
- 2) stosując kryterium, o którym mowa w pkt 1) za osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku uznano członków Zarządu,

- 3) przy określaniu zasad polityki zmiennych składników wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze, zastosowano zasadę proporcjonalności, w której uwzględniono:
 - formę prawną działania Banku,
 - rozmiar działalności i jej złożoność,
 - skalę i profil ryzyka związanego z prowadzoną działalnością,
 - organizację wewnętrzną Banku oraz podział kompetencji i obowiązków.
- 4) w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników, jako podstawę do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia przyjęto ocenę według kryteriów określonych w Polityce za trzy lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą,
- 5) łączne wynagrodzenie zmienne nie ogranicza zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej.

3. Zmienne składniki wynagrodzenia

W ramach polityki zmiennych składników wynagrodzenia członkowie Zarządu otrzymują premię uzależnioną od efektów pracy i wyników finansowych Banku, przyznawaną i wypłacaną z uwzględnieniem kryteriów oceny określonych w polityce. Jej wysokość określa uchwała Rady Nadzorczej po dokonaniu oceny pracy członków Zarządu. Stosując zasadę proporcjonalności, zmienne składniki wynagrodzenia wypłaca się w pełnej wysokości raz w roku w terminie do końca pierwszego półrocza następującego po okresie oceny, jeżeli w roku podlegającym ocenie spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- 1) suma bilansowa Banku nie przekracza kwoty 1 mld PLN,
- 2) dynamika portfela kredytowego Banku rok do roku nie przekracza 120%.

W przypadku przekroczenia warunków, o których mowa wyżej stosuje się zasadę odroczenia 40% przyznanej premii, a 60% wypłacane jest niezwłocznie po przyznaniu. W 2016 roku nie zaistniały przesłanki do zastosowania odroczenia wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia.

Zgodnie z Polityką wysokość zmiennych składników wynagrodzenia nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku, tj. w danym roku nie może być wyższa niż 35% stałego rocznego wynagrodzenia określonego w umowie o pracę. Łączna kwota zmiennych składników wynagrodzenia dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku oraz świadczeń określonych w Polityce za dany rok nie może przekroczyć wraz z narzutami 5% zysku brutto Banku ustalonego na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny po zweryfikowaniu przez biegłego rewidenta wyniku finansowego.

4. Kryteria oceny członków Zarządu

Dla potrzeb polityki Bank stosuje kryteria ilościowe i jakościowe. Oceny indywidualnych efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza, uwzględniając następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach:

- zysk netto,
- jakość portfela kredytowego,
- współczynnik wypłacalności.

Ocenie podlega stopień wykonania zysku i współczynnika wypłacalności w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii Banku na dany okres, a w zakresie jakości portfela kredytowego – ocenie podlega poziom wskaźnika kredytów zagrożonych do ogółu kredytów w portfelu kredytowym.

Zmienne składniki wynagrodzenia są przyznawane, gdy średnia wartość wykonania planu finansowego w okresie podlegającym ocenie wyniosła:

- 1) w zakresie zysku netto co najmniej 80%,
- 2) w zakresie współczynnika wypłacalności co najmniej 70%, jednakże przy zachowaniu poziomu współczynnika wymaganego przepisami Prawa bankowego,

oraz gdy średnia osiągniętych wskaźników jakości rozumianych jako stosunek kredytów zagrożonych do ogółu kredytów w portfelu kredytowym nie przekroczyła w okresie oceny 5%.

W przypadku osiągnięcia wartości na poziomie wyższym, ale niższym niż 90% wartości założonych w planie finansowym, zmienne składniki wynagrodzenia przyznawane są w wysokości nie wyższej niż 30% rocznego wynagrodzenia zasadniczego przysługującego członkowi Zarządu. Zmienne składniki wynagrodzenia nie są przyznawane w okolicznościach określonych w „Polityce zmiennych składników wynagradzania”(…) .

W roku 2016 dokonano oceny pracy członków Zarządu, uwzględniającej efekty indywidualne i osiągnięte wskaźniki finansowe w okresie 2013 - 2015. Rada Nadzorcza wyraziła pozytywną ocenę efektów pracy poszczególnych członków Zarządu oraz stwierdziła spełnienie kryteriów ilościowych na posiedzeniu w dniu 28 kwietnia 2016 r.

5. Wartość wypłaconych składników wynagrodzenia

Wartość wynagrodzeń dla osób sprawujących stanowiska kierownicze w Banku w roku 2016 wyniosła 983 tys. zł. W skład wypłaconego wynagrodzenia wchodziło:

- wynagrodzenie zasadnicze o charakterze stałym w kwocie 501 tys. zł,
- premie i nagrody nie objęte zakresem Polityki, a także świadczenia związane z korzystaniem prywatnych samochodów w celach służbowych i inne świadczenia w wysokości 374 tys. zł,

- zmienne składniki wynagrodzenia wypłacone za lata 2013 - 2015 w wysokości 108 tys. zł.

W 2016 roku wypłacono zmienne składniki wynagrodzenia za rok 2015 w łącznej kwocie (z narzutami) 128 tys. zł, która stanowiła 4,8% zysku brutto Banku ustalonego na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny po zweryfikowaniu przez biegłego rewidenta wyniku finansowego. W roku 2016 utworzono rezerwy na zmienne składniki wynagrodzenia w łącznej kwocie 170 tys. zł.

XVI. Informację o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. ustawy Prawo bankowe

1. Wprowadzenie

Realizując założenia i cele „Polityki ładu korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”, Bank opracował i wdrożył procedury oceny członków organów nadzorujących i zarządzających Banku oraz pracowników zajmujących najważniejsze stanowiska w Banku. W Banku funkcjonują w tym zakresie dwie regulacje:

- 1) „Procedura oceny kompetencji i reputacji członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Gnieźnie”,
- 2) „Procedura oceny kwalifikacji i reputacji członków Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

Celem przywołanych procedur jest realizacja zasady odpowiedzialności członków organów Banku, poprzez zapewnienie realizacji przez członków Zarządu i Rady Nadzorczej funkcji zarządczych oraz nadzorczych na odpowiednim poziomie kwalifikacyjnym i w sposób odpowiadający oczekiwanym standardom zarządzania i skutecznemu nadzorowi, z uwzględnieniem roli tych organów i ich poszczególnych członków w kreowaniu wizerunku banku jako instytucji zaufania publicznego. Bank realizuje powyższe cele poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego, regulujących tą materię, z zachowaniem zasady proporcjonalności.

2. Zasady dokonywania oceny

Ocena członków organu zarządzającego i nadzorczego Banku ma na celu ustalenie, czy poziom kwalifikacji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej daje rękojmię należytego sprawowania zarządu lub nadzoru oraz zaistniałe fakty lub okoliczności w sferze osobistej członków nie mają negatywnego wpływu na reputację banku. Oceną objęte są:

- 1) osoby powoływane do składu Zarządu i Rady Nadzorczej Banku,
- 2) członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej w okresie pełnienia swoich funkcji, corocznie w terminie do końca drugiego miesiąca roku kalendarzowego następującego po roku,

którego dotyczy ocena, a także każdorazowo, gdy zaistnieją okoliczności mogące powodować wystąpienie ryzyka utraty reputacji przez Bank na skutek utraty dobrej reputacji osobistej przez członka Zarządu albo Rady Nadzorczej lub gdy jego kompetencje będą budzić poważne zastrzeżenia pod kątem pełnienia funkcji zarządczych.

W procedurach oceny obowiązujących w Banku przyjęto następujące założenia:

- 1) indywidualne kompetencje poszczególnych członków Rady Nadzorczej uzupełniają się w taki sposób, aby umożliwiać zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego sprawowania nadzoru nad wszystkimi obszarami działania Banku,
- 2) członek Rady Nadzorczej daje rękojmię należytego wykonywania powierzonych mu obowiązków,
- 3) w Radzie Nadzorczej wszystkie osoby władają językiem polskim oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku finansowego,
- 4) Rada Nadzorcza, dokonując wyboru członka Zarządu, opiera się na wytycznych zawartych w Procedurze oceny i dokonuje oceny każdego kandydata odrębnie, kierując się przede wszystkim jego profesjonalizmem oraz jego nienaganną reputacją,
- 5) w Zarządzie zapewniony jest udział osób, które władają językiem polskim w zakresie niezbędnym do zarządzania Bankiem oraz posiadają znajomość polskiego rynku finansowego.

3. Kryteria oceny członka Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej podlegają ocenie pod względem kryterium kompetencji do należytego wykonywania obowiązków zarządczych i nadzorowania Banku wynikających z:

- 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
- 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji,

a także kryterium reputacji, przez co należy rozumieć społeczną akceptację danej osoby wynikającą z przestrzegania przez nią ogólnie przyjętych aprobowanych zasad społecznych oraz stosowania się do reguł prawa, a także przejawianie właściwej postawy, w tym względem wypełniania obowiązków publicznoprawnych, umownych i innych powinności wynikających z pełnionych funkcji.

Kryteria oceny badane są łącznie na podstawie danych i informacji zawartych w arkuszu informacyjnym składanym przez członka Zarządu i Rady Nadzorczej. Dokonanie oceny okresowej następuje w formie podjęcia przez Radę Nadzorczą w stosunku

do członków Zarządu oraz przez Zebranie Przedstawicieli w stosunku do członków Rady Nadzorczej stanowisk zawierających indywidualną ocenę dla poszczególnych członków oraz ocenę kolegiąlną obu organów. Uzyskanie oceny negatywnej jest równoznaczne z uznaniem nieodpowiedniości członka Zarządu lub Rady Nadzorczej.

4. Wyniki oceny za rok 2016

Rada Nadzorcza dokonała okresowej oceny członków Zarządu zgodnie z „Procedurą oceny kwalifikacji i reputacji członków Zarządu i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” za rok 2016 na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2017 r. W swoim stanowisku Rada pozytywnie oceniła poszczególnych członków Zarządu, a także stwierdziła, że zbiorowo posiada dostateczny poziom doświadczenia w celu efektywnego i bezpiecznego zarządzania Bankiem.

Natomiast w dniu 8 czerwca 2017 r. Zebranie Przedstawicieli Członków Banku dokonało oceny poszczególnych członków Rady Nadzorczej oraz Rady jako organu kolegiąlnego za rok 2016. Stwierdzono, że doświadczenie i kwalifikacje członków Rady Nadzorczej oraz ich reputacja osobista, nie stanowią przeszkody w sprawowaniu skutecznego nadzoru i że zachowana jest zasada odpowiedniości wyrażona w Wytocznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego z dnia 22 listopada 2012 r. (EBA/GL/2012/06).

XVII. Ryzyko płynności i pozycji płynnościowej (Rekomendacja P)

1. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

Wydział ryzyka, będący Komórką monitorującą ryzyko płynności, który podlega Prezesowi Zarządu, wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- 3) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 4) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
- 5) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
- 6) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- 7) oceną poziomu ryzyka płynności;

- 8) identyfikacją potrzeb zmian w polityce płynnościowej Banku;
- 9) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
- 10) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności;
- 11) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
- 12) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
- 13) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Wydział sprawozdawczo – księgowy, będący Komórką zarządzającą ryzykiem płynności, który podlega Zastępcy Prezesa Zarządu, wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
- 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków;
- 3) wyznaczaniem wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR.

Pozostałe komórki lub osoby, odpowiedzialne za:

- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
- 2) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.

2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych; ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem;
- 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania;
- 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
- 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
- 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.

Główne źródło działalności kredytowej Banku stanowią depozyty gospodarstw domowych wraz z depozytami pozostałych podmiotów niefinansowych, które są podstawą wyznaczania wielkości depozytów stabilnych i szczególnie dla tych grup klientów kierowana jest oferta depozytowa Banku. Część stabilna w/w depozytów stanowiąca osad oraz fundusze własne

Banku (pomniejszone o majątek trwały) stanowią źródło finansowania działalności długoterminowej.

3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe wykonuje komórka zarządzająca - Wydział sprawozdawczo – księgowy, natomiast funkcje zarządzania płynnością rozumiane jako funkcje monitorowania i kontrolowania ryzyka płynności wykonuje komórka monitorująca – Wydział ryzyka. Funkcje skarbowe oraz funkcje zarządzania płynnością są w pełni scentralizowane.

4. Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank Spółdzielczy jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Zadania wykonywane przez Bank Zrzeszający na rzecz Banku Spółdzielczego w Gnieźnie w zakresie ryzyka płynności:

- 1) zabezpieczenie płynności śróddziennej,
- 2) prowadzenie rachunku bieżącego,
- 3) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym,
- 4) udzielanie kredytów rewalwingowych,
- 5) prowadzenie rozliczeń pieniężnych,
- 6) zabezpieczanie przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 7) gromadzenie nadwyżek środków,
- 8) prowadzenie rachunku Minimum Depozytowego,
- 9) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego,
- 10) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 11) wsparcie w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności,
- 12) posiadanie awaryjnych planów na wypadek wystąpienia zakłóceń związanych z rozliczeniami międzybankowymi i płynnością śróddzienną,
- 13) dostarczanie dodatkowych źródeł finansowania,
- 14) utrzymywanie minimalnej kwoty aktywów nieobciążonych stanowiącej zabezpieczenie sytuacji awaryjnej,
- 15) przeprowadzanie zagregowanych testów warunków skrajnych i sporządzanie awaryjnych planów płynności.

Warunki/zadania, jakie Bank zobowiązany jest wykonywać w zakresie ryzyka płynności wynikające z przynależności do Zrzeszenia:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 1) posiadanie wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym, które zabezpieczą wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego,
- 2) lokowanie nadwyżek w Banku Zrzeszającym,
- 3) niepozyskiwanie finansowania od innych banków spółdzielczych,
- 4) zakup aktywów wyłącznie za zgodą i pośrednictwem Banku Zrzeszającego,
- 5) utrzymywanie w bilansach nadwyżki aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji przez 30 dni.

Obowiązki w zakresie ryzyka płynności wynikające z członkostwa w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie wskaźnika LCR na zasadzie indywidualnej,
- 2) utrzymywanie w bilansach nadwyżki aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji przez 30 dni,
- 3) zdeponowanie i utrzymanie środków na koncie Minimum Depozytowego,
- 4) wpłata na Fundusz Pomocowy służący do pomocy Uczestnikom w razie niebezpieczeństwa utraty płynności lub wypłacalności i zapobieżenia ich upadłości,
- 5) posiadanie planu pozyskania i utrzymania depozytów.

5. Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR wg. stanu na dzień 31.12.2016 r.

L.p.	Nazwa	Wielkość	Limity wynikające z przepisów prawa
1.	M1 Luka płynności krótkoterminowej	42 304	0,0
2.	M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,46%	1,0
3.	M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	4,45%	1,0
4.	M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,58%	1,0
5.	LCR ponad minimum	221%	56%

6. Rozmiar i skład nadwyżki płynności wg. stanu na dzień 31.12.2016 r.

L.p.	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki
1.	M1 Luka płynności krótkoterminowej	42 304
2.	M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,46%
3.	M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	4,45%
4.	M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,58%
3.	LCR ponad minimum	165%

7. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności wg stanu na dzień 31.12.2016 r.

L.p.	Przedział płynności	Luka prosta	Luka skumulowana
1.	Podział do 1 tygodnia	19 009	19 009
2.	Podział do 1 miesiąca	36 066	55 075
3.	Podział do 3 miesięcy	49 145	104 219

8. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w zrzeczeniu

Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Celem funkcjonowania systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego uczestnika. W ramach tego systemu funkcjonuje mechanizm pomocowy, w ramach którego Bank:

- utrzymuje odpowiedni poziom środków na rachunku Minimum Depozytowego,
- dokonuje wpłat na Fundusz Pomocowy.

W ramach funkcjonującego w zrzeczeniu systemu IPS, jednostka zarządzająca systemem ochrony w uzasadnionych sytuacjach udziela uczestnikom systemu pomocy zwrotnej z Funduszu Pomocowego. Pomoc ta może przybrać formę:

- pożyczki płynnościowej,
- pożyczki restrukturyzacyjnej,
- kaucji ustanowionej celem zabezpieczenia wierzytelności wymagającej utworzenia rezerwy celowej,
- gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń,
- nabycia wierzytelności,
- pożyczki długoterminowej na warunkach zobowiązań podporządkowanych,
- objęcia udziałów członkowskich w celu zwiększenia funduszy własnych Banku,
- wniesienia wkładów pieniężnych do Banku.
- objęcia akcji w celu zwiększenia funduszy własnych Banku Zrzeszającego.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody Walnego Zgromadzenia Członków pomoc ze środków funduszu Pomocowego może przybrać charakter bezzwrotny.

W ramach dodatkowego zabezpieczenia płynności Bank jest zobowiązany do przestrzegania wewnętrznych limitów płynnościowych systemu ochrony, na które składają się: wskaźnik LCR (min. poziom wynikający z przepisów przemnożony przez 0,8), wskaźnik NSFR (min. 100%), nadzorcze miary płynności (min. zgodnie z przepisami prawa), udział depozytów powiększonych o fundusze własne powiększonych o majątek trwały (min. 105%) oraz udział aktywów z tytułu inwestycji finansowych w funduszach własnych (max. 100%).

9. Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełniania na poziomie indywidualnym),
- wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku.

10. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje sposób finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,
- pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym.

11. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- utrzymywanie tzw. Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,

- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony,
- systematyczne przeprowadzanie testów warunków skrajnych: wrażliwości, odwróconych i scenariuszowych.

12. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Głównymi pojęciami w tym procesie są:

- płynność płatnicza: zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć bez konieczności ponoszenia straty,
- płynność bieżąca: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
- płynność krótkoterminowa: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- płynność średnioterminowa: zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca do 12 miesięcy,
- płynność długoterminowa: monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- bufor płynności: oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”,
- baza depozytowa: zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- aktywa płynne – suma aktywów nieobciążonych,
- wskaźnik LCR / wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR,
- wskaźnik NSFR / wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto – wskaźnik płynności długoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR,
- nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.

Pozostałe szczegółowe definicje stosowane przez Bank określone zostały w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności (...).

13. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Bank inwestuje nadwyżki środków wyłącznie poprzez zakładanie lokat terminowych oraz lokowanie środków z rachunku bieżącego na rachunku lokaty jednodniowej o wyższym oprocentowaniu na jedną noc/weekend (lokata ON) w Banku Zrzeszającym.

14. Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych

Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych w:

- procesie szacowania kapitału wewnętrznego,
- budowaniu planów awaryjnych,
- wyznaczaniu poziomu limitów.

15. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plan awaryjny uwzględnia testy warunków skrajnych w szczególności poprzez wykorzystywanie zasad przeprowadzania testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

16. Polityka utrzymania rezerwy płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone),
- 2) wykorzystanie dodatkowych źródeł finansowania w postaci:
 - wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
 - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
 - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego;
 - pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
 - przyrostu depozytów.

Ponadto Bank:

- 1) utrzymuje nadwyżki płynności w gotówce w wielkości niezbędnej do niezakłóconej obsługi gotówkowej,

- 2) utrzymuje środki na rachunku Minimum Depozytowym będące rezerwą płynności,
- 3) deponuje nadwyżki środków na lokatach terminowych z pierwotnym terminem zapadalności do 30 dni w BZ.

Polityka utrzymywania rezerwy płynności stosowana w Banku ma na celu zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz nieprzekraczanie limitów wewnętrznych systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo, że Bank nie musi ich spełniać na poziomie indywidualnym).

17. Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności w ramach zrzeczenia

Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Przystępując do systemu Bank musiał spełnić kryteria wejścia. Jako uczestnik systemu Bank jest obowiązany ponadto utrzymywać odpowiednie limity wewnętrzne obowiązujące w Systemie. W przypadku zagrożenia utratą płynności jednostka zarządzająca udziela pomocy uczestnikowi systemu poprzez instrumenty określone w pkt. 8.

Łączna wysokość pomocy finansowej nie może być wyższa niż 20% środków stanowiących Fundusz Pomocowy (większa kwota wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Członków).

Pomoc finansowa jest udzielana na podstawie złożonego wniosku. Kompletny wniosek rozpatrywany jest w terminie 14 dni roboczych. Decyzję o udzieleniu pomocy podejmuje Zarząd Spółdzielni za zgodą Rady Nadzorczej Spółdzielni.

18. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczość w zakresie ryzyka płynności

Raporty z zakresu ryzyka płynności przedstawiane są Zarządowi w okresach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej w okresach półrocznych.

Na system sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności składają się:

- codziennie obliczane nadzorcze miary płynności dla komórki zarządzającej. Wyliczany jest również wskaźnik płynności krótkoterminowej (LCR), który przesyłany jest do Banku Zrzeszającego,
- miesięczne raporty zawierające m.in. dane na temat: alternatywnych źródeł finansowania, kalkulacji nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR, struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów, stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych – luka płynności, wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności, poziom aktywów nieobciążonych, analizy wskaźników płynności, przepływy pieniężne, stopnia przestrzegania limitów,
- kwartalne raporty zawierające dodatkowo dane na temat: stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych – dynamiczna luka płynności, wyniki testów warunków skrajnych, poziom wykonania Planu pozyskania i utrzymania środków uznanych przez Bank za stabilne źródło finansowania,

- roczne raporty zawierają dodatkowo dane na temat: testów warunków skrajnych badające wpływ zmian parametrów makroekonomicznych na poziom płynności, analizę płynności długoterminowej.

XVIII. Dźwignia finansowa

Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych, przy czym:

- w łącznej kwocie aktywów Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał Tier I,
- wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana: od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych) z uwzględnieniem współczynników konsekwencji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%.

Aktywa wg wartości bilansowej wg stanu na dzień 31.12.2016 r. wyniosły 504 236 tys. zł, zobowiązania pozabilansowe wyniosły 30 659 tys. zł, natomiast wskaźnik dźwigni wynosił 8,2%.

Wskaźnik dźwigni finansowej opisano w obowiązującej w Banku „Strategii zarządzania i planowania kapitałowego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

XIX. System kontroli wewnętrznej

Struktura organizacyjna systemu

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku.

1. System kontroli wewnętrznej w Banku obejmuje trzy niezależne i uzupełniające się obszary, a mianowicie:
 - 1) zarządzanie ryzykiem operacyjnym wynikającym z bieżącej działalności Banku,
 - 2) pełnienie określonych zadań i funkcji przez komórki organizacyjne lub osoby powołane w tym celu przez Zarząd oraz pełnienie funkcji komórki do spraw zgodności,
 - 3) realizowanie zadań przez audyt wewnętrzny.
2. W ramach obszarów systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębnia się:
 - 1) funkcję kontroli wewnętrznej, mającą za zadanie koordynowanie w Banku procesu kontroli wewnętrznej, jego planowania, oceny efektywności i sprawozdawczości na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - 2) komórkę do spraw zgodności, mającą za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w

tym zakresie,

- 3) stanowisko audytora bankowego, wykonujące zadania w obszarze nie objętym audytem wewnętrznym, o którym mowa w ust. 3.
3. W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonuje audyt wewnętrzny, który jest wykonywany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, z wyłączeniem audytora bankowego.

Stosowane mechanizmy kontrolne:

1. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności oraz w codzienną działalność operacyjną Banku.
2. W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:
 - 1) polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności, wraz z uszczegółowionymi zasadami przyczyniającymi się do realizacji założeń strategii Banku,
 - 2) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka,
 - 3) ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania i postępowania w przypadku przekroczeń,
 - 4) zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej,
 - 5) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego przełożonego, mająca na celu weryfikację jakości i poprawności realizowanych w Banku zadań,
 - 6) polityka szkoleń i zasady odpowiedniego podziału obowiązków pracowników Banku.
3. Działanie mechanizmów kontrolnych polega na ustanowieniu wewnętrznych zasad, limitów i procedur oraz sprawdzaniu ich przestrzegania, w ścisłej korelacji z obowiązującą strukturą organizacyjną banku, podziałem zadań i polityką szkoleniową.
4. Mechanizmy kontrolne obejmują w szczególności okresowe:
 - 1) przeglądy, analizy i oceny sporządzane dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
 - 2) sprawdzanie przestrzegania przepisów zewnętrznych, w tym w szczególności nakładających na Bank obowiązki w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ochrony danych osobowych i informacji,
 - 3) kontrolę stosowania się do obowiązujących procedur i instrukcji wewnętrznych, w odniesieniu do działalności poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku,
 - 4) badanie ograniczenia dostępu do aktywów rzeczowych (głównie gotówki oraz obszaru

- przetwarzania danych),
- 5) sprawdzanie przestrzegania ustalonych limitów,
 - 6) weryfikowanie systemu zatwierdzania i autoryzacji,
 - 7) analizowanie systemu weryfikacji i uzgadniania,
 - 8) weryfikowanie stanu faktycznego, w tym czynności inwentaryzacyjne.
5. Jednym z mechanizmów kontroli wewnętrznej są czynności kontrolne.
6. Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennych zadań wszystkich pracowników Banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki oraz unikanie błędów i zbędnych kosztów.

Ocena adekwatności i skuteczności systemu

1. Zarząd monitoruje zasady i sprawność funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej na podstawie informacji uzyskanych z protokołów pokontrolnych i raportów, sprawozdań z kontroli wewnętrznej, audytu i audytu wewnętrznego.
2. Zarząd Banku, w terminie do końca pierwszego kwartału kolejnego roku, dokonuje rocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.
3. Roczna ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej Banku służy m.in.:
 - 1) wskazaniu istotnych błędów i słabości systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) określeniu przyczyn błędów i słabości systemu kontroli wewnętrznej oraz ich wpływu na sytuację Banku,
 - 3) ustaleniu rodzaju i charakteru zmian, które nastąpiły od ostatniej oceny,
 - 4) analizie poprawności procesu bieżącego monitorowania ryzyka i systemu kontroli wewnętrznej.

Wyniki rocznej oceny Zarząd przekazuje Radzie Nadzorczej na najbliższym posiedzeniu.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gnieźnie:

Barbara Borowska - Prezes Zarządu
Tomasz Wiśniewski- Członek Zarządu
Mariusz Kowalczyk – Członek Zarządu

Zarząd zatwierdza informację do ogłoszenia

Gniezno, dnia 26.06.2017 r.